

Nafaka Yükümlülüğü Konusundaki Kararların Tanınmasına ve Tenfizine İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 6.11.1980 Sayı : 17152)

Kanun No.
2332

Kabul Tarihi :
3 . 11 . 1980

MADDE 1. — 2 Ekim 1973 gününde Lahey'de imzalanan «Nafaka Yükümlülüğü Konusundaki Kararların Tanınmasına ve Tenfizine İlişkin Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

NAFAKA YÜKÜMLÜLÜĞÜ KONUSUNDAKİ KARARLARIN TANINMASINA VE TENFİZİNE İLİŞKİN SÖZLEŞME

Bu Sözleşmeyi imzalayan Devletler,

Büyüklere karşı nafaka yükümlülüğü konusundaki kararların karşılıklı olarak tanınmasını ve tenfizini düzenlemek için müşterek hükümler tesis etmek, ve

Bu hükümler ile Çocuklara Karşı Nafaka Yükümlülüğü Konusundaki Kararların Tanınmasına ve Tenfizine ilişkin 15 Nisan 1958 tarihli Sözleşmenin hükümleri arasında ahenk sağlamak arzusunu taşıyarak,

Bu maksatla bir Sözleşme akdetmeyi kararlaştırmışlar ve aşağıdaki hükümlerde mutabık kalmışlardır :

BÖLÜM - I

Sözleşmenin Uygulama Alanı

Madde : 1

Bu Sözleşme, nesebi sahih olmayan bir çocuğa karşı nafaka yükümlülüğü de dahil, aile, hısımlık, evlilik veya şahriyet ilişkilerinden doğan nafaka yükümlülüğü konusunda, bir Âkit Devletin adli veya idari mercileri tarafından :

1. Bir nafaka alacaklısı ile nafaka borçlusu; veya

2. Bir nafaka alacaklısına yaptığı ödemelerin nafaka borçlusundan istirdadını takip eden bir kamu kuruluşu ile bu nafaka borçlusu arasında verilmiş olan kararlara uygulanır.

Sözleşme, aynı konuda bu mercilerin huzurunda ve bu kimseler ile bu borçlu arasında yapılan sulha da uygulanır.

Madde : 2

Sözleşme, kararlara ve sulha, ne ad altında olursa olsunlar uygulanır.

Sözleşme, önceki bir kararı veya sulhu, bunlar Âkit olmayan bir Devlette husule gelseler dahi, değiştiren kararlara veya sulha da uygulanır.

Sözleşme, nafaka talebinin milletlerarası veya milli vasfı gözönünde bulundurulmaksızın ve tarafların uyrukluluğu ve mutad olarak oturdukları yer ne olursa olsun, uygulanır.

Madde : 3

Karar veya sulh, münhasıran nafaka yükümlülüğüne ilişkin değilse, Sözleşmenin etkisi sadece nafaka yükümlülüğüne inhisar eder.

BÖLÜM - II

Kararların Tanınması ve Tenfizi Şartları

Madde : 4

Âkit Devletlerden birinde verilmiş olan karar :

1. 7 nci veya 8 nci maddelere göre, yetkili olduğu kabul edilen bir merci tarafından verilmişse; ve
2. Karar aleyhinde verildiği Devlette mutad kanun yollarına başvurulması mümkün değilse, Diğer bir Âkit Devlette tanınacak veya hakkında icrası gerektiği kararı verilecektir.

Geçici olarak icra edilebilen kararlar ve geçici tedbirler, mutad kanun yolları açık bulunmasına rağmen, talep edilen Devlette böyle kararlar verilebiliyorsa ve icra edilebiliyorsa, bu Devlette tanınacaklar veya haklarında icrası gerektiği kararı verilecektir.

Madde : 5

Bununla beraber, kararın tanınması veya tenfizi aşağıdaki hallerde reddedilebilir :

1. Kararın tanınması veya tenfizi, talep edilen Devletin kamu düzeniyle açıkça uyumsuzluk halinde ise;
2. Karar, usul işlemlerinde yapılan bir hilenin sonucu ise; veya
3. Talep edilen Devletin bir merciine ilk olarak intikal eden, tarafları ve konusu aynı olan bir anlaşmazlık orada derdesti rüyet ise; veya
4. Karar, talep edilen Devlette tanınması veya tenfizi için gerekli şartları haiz olsa dahi, talep edilen Devlette veya bir başka Devlette, aynı konuda ve aynı taraflar arasında verilmiş bir kararla bağdaşmıyorsa.

Madde : 6

5 nci maddenin hükümlerine hâlel gelmeksizin, gıyapta verilen bir karar, ancak talebin başlıca unsurlarını kapsayan dava arzuhali gaip tarafa, kararın verildiği Devletin hukuku uyarınca tebliğ edilmişse ve duruma göre, gaip tarafa, savunması için kâfi bir süre verilmişse, tanınabilir veya hakkında icrası gerektiği kararı verilebilir.

Madde : 7

Sözleşme uyarınca, kararın verildiği Devletin mercii aşağıdaki hallerde yetkilidir.

1. Davanın açıldığı sırada, nafaka borçlusu veya alacaklısı, kararın verildiği Devlette mutad olarak oturuyorsa; veya,
2. Davanın açıldığı sırada, nafaka borçlusu veya alacaklısı, kararın verildiği Devletin vatandaşlığını haiz ise; veya
3. Davalı, açıkça veya yetkiye dair hiçbir itirazda bulunmaksızın esasa cevap vermek suretiyle, bu mercinin yetkisini kabul etmişse.

Madde : 8

7 nci maddenin hükümlerine hâlel gelmeksizin, nafaka alacağı hakkında karar vermiş olan bir Âkit Devletin mercileri, eğer bu nafaka, bahse konu Âkit Devletin, talep edilen Devletin hukukuna göre yetkili kabul olunan bir merci önünde vukua gelmiş bir boşanmadan, bir ayrılıktan, evliliğin iptalinden veya butlanından doğmuş ise, Sözleşme uyarınca yetkili sayılırlar.

Madde : 9

Talep edilen Devletin mercii, kararın verildiği Devletin merciinin kendi yetkisini tespit için dayandığı vakırlarla bağlıdır.

Madde : 10

Kararın nafakaya dair birkaç talebe ilişkin olduğu ve tanıma veya tenfiz bu taleplerin hepsine bahsedilemeyeceği hallerde, talep edilen Devletin mercii, Sözleşmeyi kararın tanınabilecek veya icra edilebilecek kısmına uygular.

Madde : 11

Karar nafakanın belirli aralıklarla ödenmesini öngörüorsa, tenfiz kararı muaccel olan borçlar hakkında olduğu gibi, vadesi henüz gelmemiş borçlar hakkında da verilecektir.

Madde : 12

Sözleşmede aksine bir hüküm yoksa, talep edilen Devletin mercii, kararın esasına ilişkin hiçbir inceleme yapamaz.

BÖLÜM - III**Kararların Tanınması ve Tenfizi Usulü****Madde : 13**

Sözleşmede aksine bir hüküm yoksa, kararın tanınması ve tenfizi usulü, talep edilen Devletin hukukuna tabidir.

Madde : 14

Bir kararın kısmen tanınması veya tenfizi her zaman talep edilebilir.

Madde : 15

Kararın verildiği Devlette adli müzaheretten veya masraf tediye etme muafiyetinden kısmen veya tamamen yararlanmış olan nafaka alacaklısı, tanımaya veya tenfize dair bütün usul işlemlerinde de, talep edilen Devletin hukukunun öngördüğü en ziyade müzaheretten veya en geniş muafiyetten yararlanır.

Madde : 16

Sözleşmede öngörülen usul işlemleri zımında yapılan masrafların garantilenmesi için, her ne ad altında olursa olsun, hiçbir kefalet veya teminat istenemez.

Madde : 17

Bir kararın tanınmasını veya tenfizini talep eden Taraf aşağıdaki belgeleri göstermelidir :

1. Kararın tam ve aslına uygun bir örneği;
2. Kararın verildiği Devlette, karar aleyhinde mutad kanun yollarına başvurulamayacağını ve, eğer gerekiyorsa, kararın orada icra edilebileceğini ispatlayacak nitelikte bir belge;
3. Karar gıyapta verilmişse, talebin başlıca unsurlarını kapsayan dava dilekçesinin, gaip tarafa, kararın verildiği Devletin hukukuna tam uygun şekilde tebliğ edildiğini veya bildirildiğini ispatlayacak bir belgenin aslı veya, aslına uygunluğu tevsik edilmiş bir örneği;
4. Gerekiyorsa, kararın verildiği Devlette adli müzaheretten veya masraf tediye etme muafiyetinden yararlandığını ispatlayacak nitelikte bir belge;

5. Talep edilen Devletin mercii muaf tutmuyorsa, yukarıda belirtilen belgelerin tevsik edilmiş tercümeleleri;

Yukarıda belirtilen belgeler gösterilmemişse veya talep edilen Devletin mercii, kararın münderecatından, Sözleşmenin şartlarının yerine getirildiği tespit edemiyorsa, bu mercî bütün gerekli belgelerin gösterilmesi için bir süre tayin eder.

Hiçbir resmi tasdik veya buna benzer bir işlem talep edilemez.

BÖLÜM - IV

Kamu Kuruluşlarına İlişkin Tamamlayıcı Hükümler

Madde : 18

Bir nafaka alacaklısına yaptığı edaların nafaka borçlusundan istirdadını takip eden bir kamu kuruluşunun talebi üzerine, bu nafaka borçlusu aleyhinde verilmiş olan karar, aşağıdaki hallerde Sözleşmeye uygun olarak tanınacak ve hakkında icrası gerektiği kararı verilecektir.

1. Yapılacak ödeme, kuruluşun tabi olduğu kanuna göre, bu kuruluş tarafından tahsil edilebiliyorsa; ve
2. Talep edilen Devletin Devletler Özel Hukuku tarafından tayin edilen dahili kanunu bu alacaklı ile borçlu arasında bir nafaka yükümlülüğünü öngörüyorsa,

Madde : 19

Bir kamu kuruluşunun tabi olduğu kanun, bir kararın tanınmasını veya tenfizini alacaklı yerine tam yetki ile talep etme hakkını kendisine veriyorsa, bu kamu kuruluşu nafaka alacaklısı ile borçlusu arasında verilmiş olan bir kararın tanınmasını veya tenfizini, alacaklıya yaptığı edalar nispetinde talep edebilir.

Madde : 20

17 nci maddenin hükümlerine hâle gelmeksizin, tanınmayı veya tenfizi talep eden kamu kuruluşu, 18 nci maddenin birinci fıkrasında veya 19 ncu maddede öngörülen şartları haiz olduğunu ve edaların da nafaka alacaklısına yapıldığını ispatlayacak nitelikte bir belgeyi göstermelidir.

BÖLÜM - V

Sulh

Madde : 21

Yapıldığı Devlette icra edilebilen sulh, kararların tabi olduğu aynı şartlar altında, eğer bu şartlar sulha da uygulanabiliyorsa, tanınacak veya hakkında icrası gerektiği kararı verilecektir.

BÖLÜM - VI

Çeşitli Hükümler

Madde : 22

Kanununun para transferlerine kısıtlamalar koyduğu Âkit Devletler, nafaka olarak ödenmeye veya Sözleşme uyarınca yapılan talepler için ihtiyar olunan masrafların karşılanmasına tahsis edilen paraların transferine en fazla öncelik bahşedeceklerdir.

Madde : 23

Sözleşme, bir kararın veya bir sulhun tanınmasını veya tenfizini temin için, kararın verildiği veya sulhun yapıldığı Devlet ile talep edilen Devleti bağlayan uluslararası başka bir belgeye veya talep edilen Devletin Sözleşmeler dışında kalan hukukuna başvurulmasına engel değildir.

Madde : 24

Sözleşme, karar hangi tarihte verilmiş olursa olsun uygulanır.

Karar, Sözleşmenin, kararın verildiği Devlet ile talep edilen Devlet arasındaki ilişkilerde yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmişse, talep edilen Devlette, bu kararın sadece, söz konusu yürürlüğe giriş tarihinden sonra muaccel olan borçlar için icrası gerektiği kararı verilecektir.

Madde : 25

Her Âkit Devlet, aynı beyanı yapmış olan Devletlerle ilişkilerinde, Sözleşme hükümlerinin, resmi bir memur veya merci önünde düzenlenmiş olan ve düzenlendiği Devlette geçerli ve icrası mümkün olduğu kabul edilen her resmi senete de, bu hükümlerin bu senete uygulanabildiği ölçüde, teşmil edileceğini her zaman beyan edebilir.

Madde : 26

Her Âkit Devlet, 34 nci maddeye uygun olarak :

1. Alacaklının evliliğinden veya yirmibirinci yaşından sonraki döneme ait olup, alacaklının karı veya kocası veya eski karısı veya eski kocası dışındaki bir borçlu tarafından verilmesi gerekli nafakaya ilişkin kararları ve sulhu;

2. a) Civar hısımları arasındaki;

b) Sihri hısımlar arasındaki nafaka yükümlülüğüne ilişkin kararları ve sulhu;

3. Belirli aralıklarla nafaka eda edilmesini öngörmeyen kararları ve bu sulhu tanımamak ve icrasını gerekli saymamak hakkını saklı tutabilir.

Bir ihtirazi kayıtta bulunmuş olan Âkit Devlet, Sözleşmenin, ancak kendi ihtirazi kaydının dışında kalan karar veya sulha uygulanmasını isteyebilir.

Madde : 27

Bir Âkit Devlette nafaka yükümlülüğü konusunda, çeşitli kişi kategorilerine uygulanabilen iki veya daha çok hukuk sistemi mevcutsa, bu Devletin kanununa yapılan her atıf, söz konusu Devletin hukukunun o kişi kategorisine uygulanacağını bildirdiği hukuk sistemini amaçlar.

Madde : 28

Bir Âkit Devlet, nafaka yükümlülüğü konusundaki kararların tanınmasına veya tenfizine uygulanan çeşitli hukuk sistemlerinin bulunduğu iki veya birçok toprak birimine sahipse :

1. Kararın verildiği Devletin kanununa, usulüne veya merciine yapılan her atıf, kararın verildiği toprak biriminin kanununu, usulünü veya merciini amaçlar;

2. Talep edilen Devletin kanununa, usulüne veya merciine yapılan her atıf, kararın tanınması veya tenfizi talep edilen toprak biriminin kanununu, usulünü veya merciini amaçlar;

3. Birinci ve 2 nci fıkraların uygulanmasında, gerek kararın verildiği Devletin kanununa veya usulüne, gerekse talep edilen Devletin kanununa veya usulüne yapılan her atıf, Âkit Devletin kendisini meydana getiren toprak birimlerini düzenleyen ve kendine özgü bütün kanuni kural ve prensiplerini kapsıyormuş gibi yorumlanacaktır.

4. Kararın verildiği Devlette, nafaka alacaklısının veya borçlusunun mutad olarak oturduğu yere yapılan her atıf, onun, kararın verildiği toprak birimindeki mutad olarak oturduğu yeri amaçlar.

Her Âkit devlet, bu kuralların birini veya birçoğunu, Sözleşmenin bir veya birçok hükümlerine uygulamaya çağını her zaman beyan edebilir.

Madde : 29

Bu Sözleşme, Taraf olan Devletler arasındaki ilişkilerde, 15 Nisan 1958 tarihinde Lahey'de akdedilmiş olan, Çocuklara Karşı Nafaka Yükümlülüğü Konusundaki Kararların Tanınması ve Tenfizine İlişkin Sözleşmenin yerini alır.

BÖLÜM : VII**Son Hükümler****Madde : 30**

Sözleşme, On ikinci dönem toplantısı sırasında, Devletler Özel Hukuku Lahey Konferansının üyesi olan Devletlerin imzasına açıktır.

Sözleşme onaylanacak, kabul veya tasvip edilecek ve onay, kabul veya tasvip belgeleri Hollanda Dışişleri Bakanlığına tevdi edilecektir.

Madde : 31

On ikinci dönem toplantısından sonra Konferansa üye olan veya Birleşmiş Milletler Örgütüne veya onun bir ihtisas kuruluşuna dahil veya Uluslararası Adalet Divanının Statüsüne Taraf bulunan her Devlet, bu Sözleşmeye, 35 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca yürürlüğe girmesinden sonra, katılabilir.

Katılma belgesi, Hollanda Dışişleri Bakanlığına tevdi edilecektir.

Katılma, katılan Devletle, 37 nci maddenin 3 ncü fıkrasında öngörülen tebliğin alınmasından sonraki on iki ay içinde bu katılmaya karşı bir itiraz dermeyeran etmemiş olan Âkit Devletler arasındaki ilişkilerde hüküm ifade eder.

Böyle bir itiraz, Sözleşmenin, katılmadan sonra vukubulacak onaylanması, kabulü veya tasvibi sırasında da her üye Devlet tarafından dermeyeran edilebilir. Bu itirazlar Hollanda Dışişleri Bakanlığına tebliğ edilecektir.

Madde : 32

Her Devlet, imza, onay, tasvip, kabul veya katılma sırasında, Sözleşmenin uluslararası alanda temsil ettiği toprakların tümüne veya bunlardan birine veya bir kaçına teşmil olunacağını beyan edebilir. Bu beyan, Sözleşmenin bahse konu Devlet için yürürlüğe girdiği tarihte hüküm ifade edecektir.

Bundan sonra yapılacak bu nitelikteki her teşmil Hollanda Dışişleri Bakanlığına tebliğ edilecektir.

Teşmil, 37 ncü maddenin 4 ncü fıkrasında öngörülen tebliğin alınmasını izleyen on iki ay içinde, teşmile karşı itiraz dermeyeran etmemiş olan Âkit Devletlerle, uluslararası ilişkileri bir Âkit Devlet tarafından sağlanan ve sözü geçen tebliğe konu olmuş bulunan ülke veya ülkeler arasındaki ilişkilerde hüküm ifade eder.

Böyle bir itiraz, Sözleşmenin, teşmilden sonra vukubulacak onaylanması, kabulü veya tasvibi sırasında da her Üye Devlet tarafından dermeyeran edilebilir.

Bu itirazlar, Hollanda Dışişleri Bakanlığına tebliğ edilecektir.

Madde : 33

Nafaka yükümlülüğü konusundaki kararların tanınmasına veya tenfizine uygulanan çeşitli hukuk sistemlerinin bulunduğu iki veya bir çok toprak birimine sahip olan her Âkit Devlet, imza, onaylama, kabul, tasvip veya katılma sırasında, bu Sözleşmenin, bu toprak birimlerinin tümüne veya bunlardan birine veya bir kaçına teşmil olunacağını beyan edebilir ve yeni bir beyan yapmak suretiyle, bu beyanı her zaman değiştirebilir.

Sözleşmenin hangi toprak birimine uygulanacağını açıkça belirtecek olan bu beyanlar Hollanda Dışişleri Bakanlığına tebliğ edilecektir.

Nafaka yükümlülüğü konusundaki bir kararın tanınmasının talep edildiği tarihte, kararın verildiği toprak biriminde Sözleşme uygulanmıyorsa, diğer Âkit Devletler bu kararın tanınmasını reddedebilirler.

Madde : 34

Her Devlet, en geç, onay, kabul, tasvip veya katılma sırasında, 26 ncü maddede öngörülen ihtirazi kayıtlardan birini veya bir kaçını dermeyeran edebilir. Hiç bir başka ihtirazi kayıt kabul edilmeyecektir.

Aynı şekilde, her Devlet, 32 nci maddeye uygun olarak Sözleşmenin teşmilini tebliğ ederken, teşmile konu olan topraklarının tümü veya bunların bazılarıyla sınırlı hüküm ifade etmek üzere, sözkonusu ihtirazi kayıtlardan birini veya bir kaçını dermeyan edebilir.

Her Âkit Devlet, dermeyan etmiş olduğu bir ihtirazi kaydı, her zaman geri alabilir. Bu geri alma Hollanda Dışişleri Bakanlığına tebliğ edilecektir.

İhtirazi kaydın hükmü, yukarıdaki fıkrada öngörülen tebliği izleyen üçüncü takvim ayının birinci günü sona erecektir.

Madde : 35

Sözleşme, 30 ncu maddede öngörülen üçüncü onay, kabul veya tasvip belgelerinden üçüncüsünün tevdiini izleyen üçüncü takvim ayının birinci günü yürürlüğe girecektir.

Bilahare Sözleşme :

— Sonradan onaylayan, kabul eden veya tasvip eden her imzalayan Devlet için, onay, kabul veya tasvip belgesinin tevdiini izleyen üçüncü takvim ayının birinci günü;

— Katılan her Devlet için, 31 nci maddede öngörülen sürenin hitamını izleyen üçüncü takvim ayının birinci günü;

— 32 nci madde uyarınca, Sözleşmenin teşmil olduğu topraklar için, sözkonusu maddede öngörülen sürenin hitamını izleyen üçüncü takvim ayının birinci günü yürürlüğe girecektir.

Madde : 36

Sözleşme, sonradan onaylayan, kabul veya tasvip eden veya katılan Devletler için de, 35 nci maddenin birinci fıkrasına uygun olarak, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl sürelidir.

Fesholunmadıkça Sözleşme, beşer yıllık sürelerle zımnen yenilenecektir.

Fesih, beş yıllık sürenin hitamından en az altı ay önce Hollanda Dışişleri Bakanlığına tebliğ edilecektir. Fesih, Sözleşmenin uygulandığı toprakların bazıları ile sınırlandırılabilir.

Fesih, sadece bunu tebliğ eden Devlet için hüküm ifade eder. Sözleşme diğer Âkit Devletler için yürürlükte kalacaktır.

Madde : 37

Hollanda Dışişleri Bakanlığı, Konferansın üyesi olan Devletlerle, 31 nci maddenin hükümlerine uygun olarak katılacak Devletlere aşağıdaki hususları tebliğ edecektir;

1. 30 ncu maddede öngörülen imzalama, onay, kabul ve tasvipleri;
2. Sözleşmenin, 35 nci maddenin hükümlerine uygun olarak, yürürlüğe gireceği tarihi;
3. 31 nci maddede öngörülen katılmaları ve bunların hüküm ifade edeceği tarihleri;
4. 32 nci maddede öngörülen teşmilleri ve bunların hüküm ifade edeceği tarihleri;
5. 31 ve 32 nci maddelerde öngörülen katılmalara ve teşmillere karşı yapılan itirazları;
6. 25 ve 32 nci maddelerde sözü edilen beyanları;
7. 36 nci maddede öngörülen fesihleri;
8. 26 ve 34 nci maddelerde öngörülen ihtirazi kayıtları ve 34 nci maddede öngörülen ihtirazi kayıtların geri alınmasını.

Teyiden, usulüne uygun şekilde yetkili kılınmış aşağıdaki imza sahipleri bu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Fransızca ve İngilizce dillerindeki her iki metin de aynı şekilde geçerli olmak ve Hollanda Dışişleri Bakanlığı arşivlerine tevdi edilmek ve aslına uygunluğu onaylı bir örneği, diplomasi yolu ile, On ikinci dönem toplantıları sırasında Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı Üyesi bulunan Devletlere verilmek üzere, bir tek nüsha halinde, 2 Ekim 1973 günü Lahey'de düzenlenmiştir.

I - Gereğçeli 50 S. Sayılı basmayazı Milli Güvenlik Konseyinin 14 ncu Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Milli Güvenlik Konseyi (Doğrudan) görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/20